

II

(Retsakter vedtaget i henhold til traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab/Euratom, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

AFGØRELSER OG BESLUTNINGER

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 27. februar 2008

om Rumæniens statsstøtte C 46/07 (ex NN 59/07) til virksomheden Automobile Craiova (tidligere Daewoo România)

(meddelt under nummer K(2008) 700)

(Kun den rumænske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2008/717/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte bemærkninger i overensstemmelse med disse bestemmelser ⁽¹⁾ og under henvisning til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

anmodede den 8. marts og den 22. maj 2007 om yderligere oplysninger, som Rumænien fremsendte ved brev af 21. marts, 25. maj og 31. maj 2007. Den 3. maj 2007 blev der holdt et møde med de rumænske myndigheder.

- (2) Ved brev af 5. juli 2007 opfordrede Kommissionen de rumænske myndigheder til at ophæve de specifikke betingelser, der var knyttet til privatiseringsaftalen om Automobile Craiova, og påpegede samtidig, at det, hvis Rumænien ikke indstillede enhver form for ulovlig støtte, kunne medføre, at Kommissionen vedtog en beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, og udstedte et »påbud om indstilling« af støtten i henhold til artikel 11, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ⁽²⁾.

1. SAGSFORLØB

- (1) Den 17. januar 2007 anmodede Kommissionen de rumænske myndigheder om oplysninger om en række offentlige rumænske virksomheder, der var ved at blive privatiseret, herunder SC Automobile Craiova SA (i det følgende benævnt »Automobile Craiova«), tidligere Daewoo România (*). Rumænien fremsendte oplysningerne ved brev af 15. februar 2007. Kommissionen

- (3) Ved brev af 18. juli 2007 meddelte de rumænske myndigheder Kommissionen, at privatiseringen af Automobile Craiova ville blive anmeldt til Kommissionen. Ved brev af 20. august 2007 erindrede Kommissionen Rumænien om, at privatiseringen af Automobile Craiova skulle anmeldes, inden der blev truffet foranstaltninger, som ville være bindende for de offentlige myndigheder.

⁽¹⁾ EUT C 248 af 23.10.2007, s. 25.

(*) Ukorrekt. Der skal stå: »og dennes datterselskab, Daewoo România«.

⁽²⁾ Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1).

- (4) I september 2007 fik Kommissionen gennem pressen kendskab til, at Rumænien den 12. september 2007 havde indgået en købs/salgsaftale med Ford, som var den eneste, der havde afgivet tilbud.
- (5) Ved brev af 10. oktober 2007 meddelte Kommissionen Rumænien, at den havde besluttet dels at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, for at undersøge, om der var tale om ulovlig støtte, dels at udstede et »påbud om indstilling«. Kommissionens beslutning om at indlede proceduren og kræve støtten indstillet blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*⁽³⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte bemærkninger til den omhandlede støtte.
- (6) Rumænien fremsatte bemærkninger ved brev af 24. oktober 2007. Ved brev af 23. november 2007 fremsatte Ford sine bemærkninger, der blev videresendt til Rumænien den 30. november 2007. Rumænien kommenterede Fords bemærkninger ved brev af 7. december 2007.
- (7) Ved brev af 12., 17. og 19. oktober 2007, 14. november 2007 og 14. januar 2008 anmodede Kommissionen om supplerende oplysninger, som Rumænien fremsendte ved brev af 18. og 24. oktober 2007, 6., 12., 19. og 23. november 2007, 7. december 2007 samt 8. og 23. januar 2008.
- (8) Kommissionen holdt møde med de rumænske myndigheder og repræsentanter fra Ford den 5. og 12. oktober 2007, den 7. og 15. november 2007, den 17. december 2007 og den 24. januar 2008.
- (10) Virksomheden har et datterselskab, Daewoo România (i det følgende benævnt »DWAR«), som samtidig er majoritetsaktionær i Mecatim. Bilproducenten DWAR blev oprettet i 1994 som et joint venture, hvor den rumænske stat ejede 49 % af aktierne og Daewoo Motors South Korea 51 %. Da Daewoo Motors gik konkurs, erhvervede DWAR i 2006 51 % af sine egne aktier. I henhold til den rumænske selskabslovgivning blev denne aktiebeholdning på 51 % annulleret i november 2007, så Automobile Craiova opnåede ejendomsretten til hele DWAR.
- (11) I 2007 havde DWAR 3 959 beskæftigede. I 2006 producerede virksomheden 24 898 biler, fortrinsvis små modeller, og i 2007 var der planlagt en produktion på ca. 19 000 biler. I januar 2008 blev bilproduktionen dog helt indstillet. Endvidere fremstiller DWAR motorer til GM Daewoos forskellige datterselskaber. Virksomheden i Craiova har en årlig produktionskapacitet på 100 000 biler.
- (12) DWAR led i 2006 tab på ca. 350 mio. EUR og indtil den 30. april 2007 på ca. 3,4 mio. EUR. I 2006 havde DWAR en samlet gæld på ca. 88 mio. EUR, heraf 56 mio. EUR til staten og 25 mio. EUR til leverandører.
- (13) I henhold til årsregnskaberne var virksomheden i 2006 i besiddelse af jord og anlægsaktiver på 193 mio. EUR, råmaterialer og andre materialer til en værdi af 55 mio. EUR, en kontantbeholdning på 96 mio. EUR samt tilgodehavender og reguleringer på 108 mio. EUR. I henhold til balancen ved udgangen af 2006 havde DWAR nettoaktiver på 419 mio. EUR i 2006.

2. BESKRIVELSE

2.1. Den berørte virksomhed

- (9) Automobile Craiova er aktiv inden for handel med reservedele til biler. Virksomheden fremstiller også lydpotter og pvc-elementer. Den rumænske stat ejer 72,4 % af virksomhedens aktier gennem det rumænske privatiseringsagentur, AVAS. De resterende 27,6 % af aktierne ejes af en privat investeringsfond (SIF Oltenia) og af privatretlige fysiske og juridiske personer. Virksomhedens aktier er noteret på fondsbørsen i Bukarest. Automobile Craiova indtjente et overskud på 83 479 EUR i 2005 og på 51 125 EUR i 2006. Virksomheden havde en omsætning på 2,15 mio. EUR i 2005 og på 2,14 mio. EUR i 2006.
- (14) Mecatim er datterselskab af DWAR, der ejer 75 % af dets aktier. 20 % af Mecatims aktier ejes af AVAS, og de resterende 5 % ejes af private minoritetsaktionærer. Virksomheden ligger i Timișoara. Dens hovedaktivitet er produktion af reservedele til motorkøretøjer og motorer. Den har dog indstillet produktionen og beskæftiger sig nu med forhandling af motorkøretøjer.
- (15) Automobile Craiova ligger i et område, der er støtteberettiget i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a).

⁽³⁾ Jf. fodnote 1.

2.2. Privatiseringen

- (16) Den 19. og 21. maj 2007 satte det rumænske privatiseringsagentur, AVAS, sin kapitalandel på 72 % i Automobile Craiova til salg. Selv om flere virksomheder havde tilkendegivet deres interesse ved et uforpligtende brev, var der kun to potentielle investorer, Ford Motor Company (i det følgende benævnt »Ford«) og General Motors (i det følgende benævnt »GM«), som købte det informationsmateriale, der gav dem adgang til oplysningerne i datarummet og mulighed for at fremsætte et endeligt bindende tilbud.
- (17) Informationsmaterialet indeholdt en række betingelser, der specielt vedrørte minimumsniveauer for produktion, beskæftigelse og investeringer. Ifølge evalueringsoversigten udgjorde den tilbudte pris kun 35 % af pointsummen, mens de samlede investeringer udgjorde 25 %, realisering af en produktionsintegrationsgrad på 60 % i det fjerde år udgjorde 20 %, og forpligtelsen til at opnå en produktion på 200 000 biler i det fjerde år udgjorde 20 %. Hvis integrationsgraden ifølge tilbuddet var under 60 %, og/eller dette niveau først ville være nået efter mere end fire år, ville investor få tildelt 0 point for det pågældende evalueringskriterium. Det samme gør sig gældende i forbindelse med produktionsniveauet, dvs. at investor ville få tildelt 0 point, hvis produktionen ifølge tilbuddet var på under 200 000 biler det fjerde år, og/eller hvis der var behov for flere år for at nå dette produktionsniveau.
- (18) Sidste frist for fremsættelse af de endelige tilbud var 5. juli 2007. Som den eneste virksomhed, der havde fremsat et bindende tilbud, vandt Ford udbuddet. Ford tilbød oprindelig en pris på 55 mio. EUR, som den efter yderligere forhandlinger forhøjede til 57 mio. EUR.
- (19) Under de forhandlinger, der fulgte efter udbudsprocessen, blev parterne enige om, at Ford (køberen) gennem en reorganisering skulle erhverve ejendomsretten til Automobile Craiovas, DVAR's og Mecatims produktionsaktiver, hvorimod de øvrige aktiver — normalt fast ejendom og overskydende nettolikviditet — (i det følgende benævnt »accessoriske aktiver«) fortsat skulle tilhøre staten. Staten forpligtede sig desuden til at gøre, hvad den kunne for at erhverve de resterende 28 % af aktierne fra de private aktionærer og sælge dem til Ford.
- (20) Købs/salgsaftalen blev undertegnet den 12. september 2007.

3. BESLUTNINGEN OM AT INDLEDE DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE OG UDSTEDE ET PÅBUD OM INDSTILLING AF STØTTEN

- (21) Kommissionen indledte den formelle undersøgelsesprocedure, fordi den havde mistanke om, at privatiseringen indebar statsstøtte.
- (22) For det første var Kommissionen i tvivl om, hvorvidt selve udbuddet var åbent og gennemsigtigt og ikke medførte forskelsbehandling. Ifølge de oplysninger, der forelå på det pågældende tidspunkt, og som hovedsagelig var baseret på artikler i pressen, havde Kommissionen grund til at formode, at en række potentielle investorer var blevet forfordelt i en indledende fase og afskrækket fra at fremsætte tilbud.
- (23) For det andet havde Kommissionen mistanke om, at de betingelser, der var knyttet til privatiseringen, havde sænket salgsprisen og dermed havde favoriseret den virksomhed, der skulle privatiseres. Ifølge de foreliggende oplysninger på det tidspunkt, hvor det blev besluttet at indlede proceduren, havde AVAS fremsat fire betingelser, som kunne få salgsprisen til at falde og afskrække andre potentielt interesserede parter fra at fremsætte tilbud. Den tilbudte pris udgjorde kun 35 % af pointsummen.
- (24) Desuden var Kommissionen i tvivl om, hvorvidt de rumænske myndigheder havde knyttet en garanti vedrørende arbejdspladserne til privatiseringen. I henhold til informationsmaterialet skulle potentielle tilbudsgivere fremlægge en forretningsplan, som indeholdt en forpligtelse til at bevare antallet af beskæftigede. Det udkast til købs/salgsaftale, der er vedlagt informationsmaterialet, indeholder også en forpligtelse for køberen til at bevare det nuværende antal beskæftigede i de følgende fem år. Hvis køberen ikke opfylder sin forpligtelse, ophæves købs/salgsaftalen automatisk, uden at der er behov for nogen opsigelse eller andre formalia. Endvidere underrettede de rumænske myndigheder, allerede inden meddelelsen om privatisering blev offentliggjort, de potentielle købere om, at det var en af privatiseringens hovedmål-sætninger at opretholde den eksisterende beskæftigelse.
- (25) Endelig havde Kommissionen mistanke om, at køberen, dvs. Ford, havde opnået en fordel ved genforhandling af visse betingelser i den forhandlingsfase, der fulgte efter udbuddet. I henhold til de foreliggende oplysninger på det pågældende tidspunkt så det ud til, at den rumænske stat havde forpligtet sig til at overtage både Automobile Craiovas faktiske og potentielle gæld, herunder toldskyld på 800 mio. EUR. Under de efterfølgende forhandlinger

aftalte staten og Ford desuden, at virksomheden skulle reorganiseres, således at dens kernevirksomhed (bilproduktion) blev adskilt fra de accessoriske aktiver, især fast ejendom. Efter reorganiseringen skulle Ford udelukkende overtage og betale for produktionsaktiverne, mens staten fortsat skulle eje jorden.

- (26) Da Rumænien indgik privatiseringsaftalen på trods af Kommissionens gentagne advarsler, udstedte Kommissionen samtidig et påbud om indstilling af støtten.

4. RUMÆNIENS BEMÆRKNINGER

- (27) For det første understreger Rumænien, at der var tale om et åbent, gennemsigtigt og ubetinget udbud uden forskelsbehandling. Hverken den første meddelelse om den planlagte privatisering af DWAR, der blev offentliggjort den 5. december 2006, eller den meddelelse, der blev offentliggjort den 9./12. marts 2007, indeholder nogen prækvalifikations- eller udvælgelseskriterier endelige betingelser, som tilbudsgiverne skulle opfylde. Den meddelelse om privatisering, der blev offentliggjort den 18./21. maj 2007, indeholdt heller ingen betingelser, men kun tildelingskriterier, der skulle gøre det muligt at give de forskellige tilbud point. Endvidere fremfører Rumænien, at forøgelsen af beskæftigelsen ikke var et kriterium, der blev anvendt under udbudsproceduren. Endelig havde alle potentielle tilbudsgivere adgang til alle de foreliggende oplysninger, og hele privatiseringsprocessen var derfor gennemsigtig. Som følge heraf er ingen potentielle tilbudsgivere blevet afskrækket fra at fremsætte tilbud.
- (28) For det andet fremfører Rumænien, at hverken informationsmaterialet eller udkastet til købs/salgsaftale indeholdt kriterier, som potentielle tilbudsgivere ikke kunne forhandle om. Rumænien redegør for det forhold, at AVAS oprindeligt havde planer om at privatisere hele DWAR, men at det under privatiseringsprocessen blev besluttet at give de potentielle tilbudsgivere mulighed for kun at afgive tilbud på produktionsaktiverne (ikke fast ejendom). Rumænien understreger, at de potentielle tilbudsgivere lige fra starten vidste, at privatiseringstilbuddet ikke omfattede fast ejendom, som skulle sælges separat.
- (29) For det tredje understreger Rumænien, at informationsmaterialet indeholdt kriterier, der på ingen måde berørte tilbudsgiverne, især fordi alle de parter, der kunne være interesserede, var bilproducenter. Desuden fremfører Rumænien, at disse kriterier ikke påvirkede Fords købstilbud, fordi de var forenelige med dens forretningsplan. Ifølge Rumænien var det af økonomiske grunde, at

AVAS i informationsmaterialet havde forlangt en produktion på 200 000 biler om året: I betragtning af bilfabrikens størrelse og kapacitet og det forhold, at den var udstyret til at producere små modeller, ville en produktion på under 200 000 biler om året ikke være rentabel.

- (30) For det fjerde anfører Rumænien, at staten handlede som en markedsøkonomisk investor, da den solgte sin kapitalandel i Automobile Craiova. Rumænien mener, at salgsprisen afspejler markedsværdien, hvilket begrundes med følgende: DWAR erhvervede sin aktiepost på 51 % i 2006 fra det tidligere moderselskab, Daewoo Motors Ltd, til en pris på 50 mio. USD. Hele aktiebeholdningen på det pågældende tidspunkt havde således en værdi af 78 mio. EUR. Ford tilbød 57 mio. EUR for 72,4 % af aktierne i Automobile Craiova, hvilket svarer til et beløb på 78 mio. for samtlige aktier. I betragtning af værdien af en aktie handlet på fondsbørsen havde samtlige aktier i Automobile Craiova en værdi på ca. 59 mio. EUR den 16. marts 2007. Den købspris på 57 mio. EUR, som Ford betalte for 72 % af aktierne, var derfor højere end markedsprisen. Som led i omstrukturingsprocessen vil AVAS desuden fortsat være ejer af de accessoriske aktiver. Endelig blev DWAR i 2004, efter at moderselskabet var gået konkurs, vurderet af en uafhængig ekspert, KPMG, til mellem 18 og 81 mio. USD, afhængigt af vurderingsmetoden.
- (31) For det femte har Rumænien, hvad angår den formodede kompensation, fremlagt udførlige oplysninger om den gældsafale, der er fastsat i særloven om privatiseringen af Automobile Craiova. Rumænien anfører, at AVAS i overensstemmelse med normal praksis kun overtager den gæld, der ikke kan forudses, og hvis størrelse ikke kan fastslås nærmere. Rumænien understreger, at Automobile Craiova og DWAR ikke har udestående gæld til staten, bortset fra den gæld, der stammer fra den normale drift. Eftersom DWAR i 2006 betalte et beløb på 10 mio. USD til moderselskabet ⁽⁴⁾, har virksomheden ikke længere nogen gæld til Daewoos tidligere datterselskaber.
- (32) For det sjette forklarer Rumænien, hvordan toldskylden på 800 mio. EUR er opstået. Efter lov nr. 71/1994 om tiltrækning af udenlandske investorer var rumænske virksomheder fritaget for toldafgifter og beskatning af overskud, hvis de opfyldte følgende fire betingelser: et tegnet udenlandsk kapitaltilskud på mindst 50 mio. USD, eksport af mindst 50 % af produktionen, produktionsintegrationsgrad på mindst 60 % og en selskabskapital, som i løbet af 14 år efter tegningen af den udenlandske kapital ikke falder i en sådan grad, at den udenlandske investors kapitalandel kommer ned under 50 mio. USD.

⁽⁴⁾ I 2006 erhvervede DWAR 51 % af aktierne i Daewoo Motors Ltd til en pris på 50 mio. USD, og hertil kommer en regulering på 10 mio. USD for alle resterende forpligtelser over for andre af Daewoos datterselskaber.

- (33) De lokale toldmyndigheder beregnede virksomhedens produktionsintegrationsgrad i 2005 og konkluderede, at loftet på 60 % ikke var nået. De krævede derfor de afgifter, virksomheden havde været fritaget for, udbetalt, dvs. et beløb på 800 mio. EUR. DWAR anfægtede denne afgørelse over for den nationale toldmyndighed. Da afgørelsen blev stadfæstet i første instans, appellerede DWAR, og ved afgørelse af 27. juni 2007 annullerede appelininstansen betalingspåbuddet.
- (34) Rumænien konkluderer derfor, at DWAR ikke er blevet fritaget for nogen gæld.
- (35) For det syvende nævner de rumænske myndigheder, at det ikke var en betingelse for privatiseringen, at den eksisterende beskæftigelse blev opretholdt, fordi det ikke var noget tildelingskriterium. Det udkast til købs/salgsaftale, der var vedlagt som bilag til informationsmateriale, var også kun vejledende, og det var således klart for de potentielle tilbudsgivere, at der kunne forhandles bilateralt om de enkelte krav i forbindelse med aftalen. Potentielle tilbudsgivere, der ikke havde til hensigt at opretholde den eksisterende beskæftigelse, kunne derfor alligevel fremsætte et tilbud med en anden forretningsplan.
- (36) Endelig udtaler Rumænien, at de yderligere forhandlinger om de øvrige aftalekrav indgik i den normale forhandlingsproces inden indgåelsen af købs/salgsaftalen.
- ### 5. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER
- (37) Ved brev af 23. november 2007 fremsatte Ford bemærkninger som led i den procedure, Kommissionen havde indledt.
- (38) For det første anfører Ford, at der var tale om et åbent, gennemsigtigt og ubetinget udbud uden forskelsbehandling. Al korrespondance mellem Ford og AVAS som led i privatiseringsprocessen blev offentliggjort i datarummet.
- (39) For det andet kan tildelingskriterierne ikke opfattes som betingelser, der kunne afskrække potentielle tilbudsgivere. Tværtimod havde Ford haft den opfattelse, at der kunne forhandles om disse kriterier. Vurderingskriterierne havde heller ikke haft nogen indflydelse på Fords tilbud, fordi dens forretningsplan langt oversteg kravene i informationsmateriale.
- (40) For det tredje svarer den købspris, som Ford betalte AVAS, til markedsprisen for de aktier, den afgav tilbud på. Ford udtalte, at den havde haft til hensigt at betale en købspris på højst 100 mio. USD (71,4 mio. EUR) for hele aktiebeholdningen, hvilket ville svare til en pris på 51,7 mio. EUR for 72,4 % af aktierne⁽⁵⁾. Selv om der ikke havde foreligget nogen tildelingskriterier, ville Ford ikke have tilbudt en højere pris. Ford tilbød oprindeligt en købspris på 55 mio. EUR og, efter forhandlinger med de rumænske myndigheder, en pris på 57 mio. EUR. Desuden var Ford den eneste virksomhed, der afgav tilbud, så dens tilbud svarer til markedsprisen.
- (41) Endelig udtalte Ford, at den compensation, der var omfattet af købs/salgsaftalen, var udtryk for almindelig forretningspraksis i forbindelse med køb af virksomheder og dermed i overensstemmelse med markedspraksis, og at den ikke medførte en salgspris, der var lavere end den højeste pris, der kunne være tilbudt. Ford understregede, at denne compensation udelukkende tog højde for de risici, der ikke var forbundet med den normale drift, og som det er umuligt for en ny investor at vurdere ved overtagelsen af en virksomhed. Ford overtog Automobile Craiovas, inklusive DWAR's, samlede gæld og forpligtelser, der var forbundet med den normale drift, og som blev opgjort og offentliggjort i datarummet. Ford ville dog ikke overtage de potentielle risici, som ikke kunne vurderes og opgøres på forhånd (due diligence).
- ## 6. VURDERING
- ### 6.1. Statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1
- (42) Bortset fra de i EF-traktaten hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, jf. traktatens artikel 87, stk. 1.
- #### 6.1.1. Statsmidler og begunstigelse
- (43) De betingelser, der var knyttet til privatiseringsaftalen, blev fastsat af Rumæniens offentlige privatiseringsagentur, AVAS. Gennem disse betingelser, der kunne medføre et fald i salgsprisen, som det fremgår nedenfor, accepterede den rumænske stat, at den ikke fik den højest mulige pris. Den lavere salgspris for kapitalandelen på 72,4 % betales således over de indtægter, som staten giver afkald på. Foranstaltningen indebærer derfor brug af statsmidler.

⁽⁵⁾ På grundlag af en vekselkurs på 1 EUR = 1,4 USD.

- (44) Kommissionen noterer ligeledes, at de foranstaltninger, der er truffet af det offentlige privatiseringsagentur, AVAS, må tilskrives staten. Dette er ikke blevet bestredt af de rumænske myndigheder.
- (45) En foranstaltning kan ikke betragtes som statsstøtte, medmindre den medfører en fordel ⁽⁶⁾. Kommissionen skal derfor fastslå, om den pågældende foranstaltning indebærer en fordel.
- (46) En virksomhed opnår en fordel, hvis den får noget positivt fra staten, som den ikke havde kunnet opnå på normale markedsvilkår. Det skal derfor først og fremmest undersøges, om staten har optrådt som en markedsøkonomisk investor eller som en statslig myndighed, der har solgt en virksomhed på betingelser, som ikke svarede til normale markedsøkonomiske vilkår.
- (47) I henhold til EF-traktatens artikel 86, stk. 1, er offentlige virksomheder omfattet af statsstøttereglerne. Det er fastsat i EF-traktatens artikel 295, at de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne ikke berøres af traktaten.
- (48) Ifølge EF-domstolens faste retspraksis ⁽⁷⁾ og Kommissionens beslutningspraksis vedrørende statsstøtte i forbindelse med privatisering ⁽⁸⁾ indebærer det ikke nogen fordel, at en medlemsstat ejer eller sælger virksomheder eller køber eller sælger aktier i virksomheder, hvis den handler på samme måde som en markedsøkonomisk investor ville have gjort.
- (49) Når privatiseringen sker ved salg af aktier på fondsbørsen, antages det derfor normalt, at den gennemføres på markedsvilkår og ikke indebærer statsstøtte. Når privatiseringen derimod sker ved et kommercielt salg, kan det kun antages, at der ikke er tale om statsstøtte, hvis følgende betingelser er opfyldt: For det første skal virksomheden sælges ved et åbent og gennemsigtigt udbud, der gennemføres på konkurrencemæssige vilkår og ikke medfører forskelsbehandling. For det andet må der ikke være knyttet betingelser dertil, som ikke er normal praksis i tilsvarende transaktioner mellem private parter, og som vil kunne sænke salgsprisen. For det tredje skal virksomheden sælges til den højstbydende. For det fjerde skal tilbudsgiverne have tilstrækkelig tid og tilstrækkelige oplysninger til, at de kan foretage en passende vurdering af de aktiver, som deres tilbud vedrører ⁽⁹⁾. I andre tilfælde skal det undersøges, om det kommercielle salg indebærer statsstøtte, og om det derfor skal anmeldes.
- (50) Ved vurderingen af, om en transaktion vedrørende statens aktiver omfatter støtte, skal det normalt fastslås, om en markedsøkonomisk investor ville have opført sig på samme måde i en tilsvarende situation, dvs. om virksomheden ville være solgt til samme pris. Ved anvendelsen af det markedsøkonomiske investorprincip vil betragtninger, der ikke er af økonomisk art, såsom industripolitiske forhold, hensyn til beskæftigelsen eller målsætninger for regionaludviklingen, som ikke ville være acceptable for en markedsøkonomisk investor, ikke kunne godtages som begrundelse for at acceptere en lavere pris, men derimod være et fingerpeg om, at der foreligger støtte. Kommissionen har gentagne gange redegjort for dette princip ⁽¹⁰⁾, som også er blevet stadfæstet i EF-domstolens faste retspraksis ⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ Se sag T-471/93, Tiercé Ladbroke mod Kommissionen, præmis 54 og 56-63.

⁽⁷⁾ Se f.eks. sag T-296/97, Alitalia; sag T-228/99 og T-233/99, WestLB mod Kommissionen; sag T-366/00, Scott SA; sag C-328/99 og C-399/00, Italia og SIM 2 Multimedia mod Kommissionen; sag T-358/94, Air France mod Kommissionen.

⁽⁸⁾ 23. beretning om konkurrencepolitikken, 1993, s. 252. Tilsvarende regler findes for luftfartssektoren i »Anvendelse af EF-traktatens artikel 92 og 93 og EØS-aftalens artikel 61 på statsstøtte i luftfartssektoren« (EFT C 350 af 10.12.1994, s. 5), hvor der er fastsat følgende: »Der er ikke tale om støtte, [...], hvis følgende betingelser er opfyldt efter privatisering: — salget sker ved hjælp af en ubetinget offentligt udbud [...]. Følgende salg er underlagt kravene i artikel 93, stk. 3, om forudgående anmeldelse, fordi det kan formodes, at de indeholder støtte: [...] — salg, der sker under betingelser, som ikke ville være acceptable for en transaktion mellem markedsøkonomiske investorer«.

⁽⁹⁾ Nr. 402 ff. i 23. beretning om konkurrencepolitikken (1993). Se også nr. 248 i 21. beretning om konkurrencepolitikken (1991): »Generelt set er der ikke tale om støtte, når aktierne sælges til den højstbydende efter en åben, ubetinget udbudsprocedure. Hvis aktierne sælges på andre betingelser, kan der være tale om støttelementer«.

⁽¹⁰⁾ Se f.eks. Kommissionens beslutning af 3.5.2000, TASQ, hvor Kommissionen anførte følgende: »De franske myndigheder har ligeledes påvist, at licitationen foregik på gennemsigtig og ubetinget vis, [...]. Navnlig viser de dokumenter, som er blevet fremlagt for Kommissionen, at salget af TASQ ikke var underlagt nogen særlig forpligtelse for så vidt angår opretholdelse af arbejdspladserne, etableringssted eller aktiviteterne videreførelse«. På dette grundlag kunne Kommissionen konkludere, at privatiseringen ikke indebar statsstøtte.

⁽¹¹⁾ Se f.eks. sag T-228/99 og T-233/99, WestLB mod Kommissionen; sag T-366/00, Scott SA; sag C-328/99 og C-399/00, Italia og SIM 2 Multimedia mod Kommissionen; sag T-358/94, Air France mod Kommissionen. I sag T-296/97, Alitalia, fastslår Retten, at »det må fremhæves, at en privat investors adfærd under markedsøkonomiske vilkår er ledet af rentabilitetsudsigter. Foranstaltningen skyldtes hensynet til bevarelse af arbejdspladser og dermed overvejende hensynet til sagsøgerens levedygtighed og overlevelse snarere end rentabilitetsudsigter«.

(51) Hvis ikke alle ovennævnte betingelser er opfyldt, mener Kommissionen, at privatiseringen skal undersøges nærmere, for at det kan fastslås, om den omfatter statsstøtte og derfor skal anmeldes⁽¹²⁾. Opfyldelse af disse betingelser er således en garanti for, at staten opnår den højeste pris for sine aktier, dvs. markedsprisen, og at der derfor ikke er tale om statsstøtte.

(52) Når staten pålægger køberen visse betingelser i forbindelse med privatiseringen, kan den nedsætte salgsprisen og dermed give afkald på ekstra indtægter. Sådanne betingelser kan også afskrække potentielle investorer fra at fremsætte et tilbud, således at konkurrencevilkårene i forbindelse med udbuddet fordrejes, og det højeste tilbud ikke nødvendigvis afspejler den faktiske markedsværdi⁽¹³⁾.

(53) Når staten pålægger køberen sådanne betingelser og dermed accepterer, at den ikke opnår den højeste pris for sine aktier eller aktiver, handler den ikke på samme måde som en markedsökonomisk investor, der ville forsøge at opnå den højest mulige pris. Staten vælger derimod at sælge virksomheden til en pris, der er lavere end markedsværdien. En markedsökonomisk investor ville ikke have en økonomisk interesse i at pålægge køberen tilsvarende betingelser (især opretholdelse af beskæftigelsen, favorisering af det pågældende geografiske område eller krav om et bestemt investeringsniveau), men ville sælge virksomheden til den højstbydende, som derefter frit ville kunne træffe beslutning om,

hvad der fremtidigt skulle ske med virksomheden eller de erhvervede aktiver⁽¹⁴⁾.

(54) Det betyder ikke, at alle betingelser i forbindelse med privatisering af en virksomhed automatisk omfatter statsstøtteelementer. For det første er der normalt ingen problemer forbundet med betingelser, som også forekommer ved transaktioner mellem private parter (visse former for standardkompensation, bevis på tilbudsgiverens solvens eller overholdelse af den nationale lovgivning om arbejdsmarkedsforhold). For det andet vil betingelser, som normalt ikke synes at indgå i transaktioner mellem private, kun omfatte statsstøtte, hvis de kan reducere salgsprisen og favorisere køberen. Det skal påvises i hvert enkelt tilfælde, at sådanne betingelser ikke omfatter statsstøtte⁽¹⁵⁾.

Betingelser, der er knyttet til privatiseringen af Automobile Craiova

(55) I den foreliggende sag tog det udbud, som de rumænske myndigheder havde tilrettelagt, hovedsagelig sigte på at opnå en bestemt produktion og beskæftigelse i Craiova. De rumænske myndigheder har ikke fremlagt noget bevis på, at disse betingelser er begrundet i forhold, som en markedsökonomisk investor ville have taget i betragtning.

⁽¹²⁾ Se 23. beretning om konkurrencepolitikken (1993), s. 255.

⁽¹³⁾ I flere af Kommissionens beslutninger har det forhold, at der ikke var knyttet betingelser til udbuddet, været afgørende for, at Kommissionen kunne konkludere, at privatiseringen ikke omfattede statsstøtte. Se f.eks. Kommissionens beslutning af 15.2.2000, Dessauer Geräteindustrie (EFT L 1 af 4.1.2001, s. 10), Kommissionens beslutning af 13.12.2000, SKET Walwerkstechnik (EFT L 301 af 17.11.2001, s. 37), Kommissionens beslutning af 30.1.2002, Gothaer Fahrzeugtechnik (EFT L 314 af 18.11.2002, s. 62), hvor Kommissionen anførte følgende: »For at udelukke, at der kunne være tale om elementer af støtte i forbindelse med forretningen, var BvS nødt til at kræve en pris for virksomheden, som svarede til markedsværdien. Kommissionen undersøger derfor, om salget var en egnet måde at fastsætte markedsprisen på. [...] er salgsprisen pr. definition lig med markedsprisen, hvis salget foretages ved et offentligt og betingelsesløst udbud, og aktiverne går til højstbydende eller til den eneste, der har budt«.

⁽¹⁴⁾ Se f.eks. Kommissionens beslutning 97/81/EF af 30. juli 1996 om Head Tyrolia Mares, hvor Kommissionen anfører følgende: »Når der skal træffes beslutning om at sælge en virksomhed, drejer det sig for en markedsökonomisk orienteret investor ikke om at sikre et bestemt beskæftigelsesniveau, medmindre der foreligger entydige økonomiske grunde hertil. Uden den pågældende betingelse ville en potentiel køber have større råderum. Værdien af HTM ville stige, således at der kunne opnås en højere salgspris, eller således at AT ville skulle yde et lavere tilskud.« Kommissionens beslutning 2000/628/EF af 11. april 2000 om Italiens støtte til virksomheden Centrale del Latte di Roma, hvor Kommissionen præciserer kriterierne for, at privatisering af en statsvirksomhed ikke indebærer statsstøtte (jf. betragtning 32 ff., især betragtning 36): »Kommissionen mener [...], at virksomhedens markedsværdi var den pris, den private investor ville have betalt uden alle salgsbetingelserne, og navnlig betingelserne om opretholdelsen af et vist beskæftigelsesniveau og købet af råvarer hos de lokale producenter«.

⁽¹⁵⁾ En sådan analyse blev f.eks. foretaget i Kommissionens beslutning af 20.6.2001, GSG, og gjorde det muligt for Kommissionen at konkludere, at der ikke var tale om statsstøtte på trods af en række usædvanlige betingelser, fordi disse ikke kunne medføre en lavere salgspris.

- (56) Som led i privatiseringen af Automobile Craiova fastsatte privatiseringsagenturet fire betingelser i form af tildelingskriterier for udvælgelsen af den tilbudsgiver, der skulle have tildelt kontrakten: den tilbudte pris udgjorde 35 % af pointsummen, mens de samlede investeringer udgjorde 25 %, opnåelse af en produktionsintegrationsgrad på 60 % i det fjerde år udgjorde 20 %, og forpligtelsen til at opnå en produktion på 200 000 biler i det fjerde år udgjorde 20 %. Hvis den potentielle investor ikke opfyldte de to sidstnævnte krav, ville tilbuddet få tildelt 0 point efter de respektive evalueringskriterier. I praksis var det derfor umuligt for en potentiel investor, som ville anvende bilfabrikken til andre industriformål, at vinde udbuddet udelukkende gennem en højere pris uden samtidig at opfylde kravene til produktions- og integrationsniveau (under forudsætning af at investeringsniveauet var det samme).
- (57) Hvis en konkurrerende investor havde kunnet tilbyde et tilsvarende investeringsniveau, men ikke kunne opfylde betingelserne med hensyn til produktionsniveauet, skulle den pågældende konkurrent have tilbudt en pris på 230 % af den pris, Ford havde tilbudt ⁽¹⁶⁾ (for at vinde udbuddet). Det vil sige, at en potentiel investor for at kunne overbyde Ford, der havde tilbudt 57 mio. EUR, skulle have tilbudt en salgspris på ca. 133 mio. EUR (dvs. 76 mio. EUR mere), fordi vedkommende ikke opfyldte betingelsen vedrørende produktionsniveauet. Såvel Ford som dennes potentielle konkurrenter skulle have taget hensyn til disse faktorer, som påvirkede både deres beslutning om at fremsætte et tilbud og den tilbudte pris.
- (58) Kommissionen noterer, at den formelle meddelelse om privatiseringen af Automobile Craiova ganske vist ikke omtalte nogen betingelser, idet disse kun var behandlet udførligt i informationsmaterialet, men at det i forvejen var almindelig kendt, at det var de rumænske myndigheders generelle mål at opretholde et bestemt beskæftigelsesniveau og en bestemt bilproduktion på det pågældende sted. Kommissionen er i besiddelse af oplysninger, der tyder på, at en række potentielle investorer, som måske overvejede en anden industriel strategi, blev afskrækket fra at tilkendegive en konkret interesse for virksomheden allerede i denne indledende fase.
- (59) I denne forbindelse skal det understreges, at et produktionsniveau på 200 000 biler om året betyder en fordobling af den nuværende kapacitet, som desuden kun udnyttes i ringe udstrækning på nuværende tidspunkt. Det produktionsniveau, der skal nås, specificeres så detaljeret, at det med sikkerhed vil øge virksomhedens betydning på markedet. Kommissionen mener, at denne situation kan sammenlignes med den situation, hvor en virksomheds økonomiske adfærd påvirkes af statsforanstaltninger, der nedsætter de omkostninger, som virksomheden normalt selv skal afholde, eller af direkte statsstøtte.
- (60) Kommissionen kan ikke godtage det argument, de rumænske myndigheder har fremsat med hensyn til en skelnen mellem betingelserne og pointmodellen. Tildeling af point for produktions- og integrationsniveau svarer i praksis til de betingelser, der er knyttet til privatiseringen, og som efter Kommissionens mening har reduceret salgsprisen. Kommissionen kan ikke godtage det argument, at den opnåede salgspris afspejler virksomhedens markedsværdi. Kommissionen er også i dette tilfælde i besiddelse af oplysninger, der tyder på, at potentielle investorer med en anden produktionsstrategi eller industriaktivitet, som ikke havde planer om at producere 200 000 biler om året og opnå en integrationsgrad på 60 %, allerede fra begyndelsen blev afskrækket fra at fremsætte tilbud, hvorved deres konkurrencemæssige stilling i forbindelse med udbuddet med sikkerhed blev påvirket betydeligt. Det var tilsyneladende under disse omstændigheder, at de rumænske myndigheder valgte ovennævnte pointmodel. En potentiel tilbudsgiver med en anden industriel strategi besluttede nemlig til sidst ikke at afgive noget tilbud, selv om vedkommende forinden havde deltaget i udbudsproceduren.
- (61) Kommissionen kan heller ikke acceptere Rumæniens udsagn om, at alle potentielle investorer vidste, at der kunne forhandles om betingelserne, og at dette også fremgik klart af udbudsmaterialet. Ganske vist bekræftede AVAS i sit svar på Fords spørgsmål, at udkastet til købs-/salgsaftale kun var vejledende og skulle betragtes som udgangspunkt for de yderligere forhandlinger. Denne udtalelse vedrører dog kun de forhandlinger, der indgår som en naturlig del af et aktiesalg gennem forhandlinger baseret på de endelige, forbedrede og uigenkaldelige tilbud, og bekræfter ikke generelt, at det i praksis var muligt senere at forhandle om de betingelser, der var fastsat i den offentlige meddelelse om udbuddet og især elementerne i evalueringsoversigten. Rumænien har ikke fremlagt noget bevis på, at det var muligt at forhandle om kriterierne i evalueringsoversigten. Hvis der kunne forhandles om evalueringskriterierne, ville modellen for tildeling af point miste enhver praktisk betydning.

⁽¹⁶⁾ I ovennævnte beregninger antog Kommissionen, at virkningen af betingelsen vedrørende integrationsniveauet kunne lades ude af betragtning. Som Ford med rette har påpeget — og i overensstemmelse med Kommissionens praksis — er det pågældende krav i strid med reglerne for det indre marked, hvad angår de frie varebevægelser. På denne baggrund forpligtede Ford sig til at opnå en integrationsgrad på 60 % inden fire år efter privatiseringen »med forbehold af, at det var i overensstemmelse med EU-reglerne«. Da Ford understregede dette i sin korrespondance med AVAS, som GM også havde adgang til, må det formodes, at GM også fik indtryk af, at dette krav kunne accepteres på visse betingelser, uden at det fik praktiske konsekvenser for dets tilbud. Hvis prisen samtidig skulle kompensere for, at dette kriterium ikke blev overholdt, ville prisforskellen være endnu større en anført ovenfor.

- (62) Kommissionen kan ikke godtage Rumæniens argument, som går ud på, at AVAS havde bekræftet, at det kunne ændre holdning under forhandlingerne. Dette svar vedrører kun Fords spørgsmål vedrørende kravet om, at køberen skal give afkald på retten til at kræve beskyttelse og kompensation fra staten i tilfælde, hvor tredjemand gør berettiget krav på Automobile Craiovas aktiver. Efter Kommissionens opfattelse kan det ikke udledes af denne erklæring, at der generelt kan forhandles om samtlige betingelser.
- (63) Kommissionen kan ikke acceptere Rumæniens beregninger, som tager sigte på at bevise, at den pris, som Ford har betalt, afspejler Automobile Craiovas markedsværdi. For det første kan den pris, som Ford har betalt for 72 % af Automobile Craiova, inklusive DWAR og Mecatim, ikke sammenlignes med den pris, som DWAR betalte i 2006 for 51 % af sine egne aktier. Der må også tages hensyn til de generelle økonomiske forhold i den periode, hvor dette salg fandt sted: Da det konkursramte Daewoo Motors i 2006 accepterede at sælge sine 51 %, havde DWAR en betydelig gæld (toldskyld, gæld til andre af Daewoos datterselskaber, osv.).
- (64) For det andet kan sammenligningen mellem salgsprisen og børsværdien af Automobile Craiovas aktier på omtrent 50 mio. EUR ikke accepteres. Ved denne sammenligning tages der ikke hensyn til, at aktiernes værdi i forbindelse med erhvervelse af aktiemajoriteten er langt større end den samlede pris på de enkelte aktier. Da det kun er en lille del af aktierne, der rent faktisk er tilgængelig på markedet, vil børsværdien muligvis ikke afspejle virksomhedens faktiske værdi.
- (65) I betragtning af ovenstående fastslår Kommissionen, at de betingelser, der var knyttet til privatiseringen af Automobile Craiova, medførte et fald i salgsprisen og afskrækkede andre potentielle tilbudsgivere fra at afgive tilbud. Som følge heraf har staten givet afkald på indtægter ved privatiseringen.
- (66) På denne baggrund konkluderer Kommissionen, at den privatiserede virksomhed i den foreliggende sag har opnået en økonomisk fordel ved hjælp af statsmidler.
- Åbent og gennemsigtigt udbud uden forskelsbehandling
- (67) Ved indledningen af proceduren i henhold til traktatens artikel 88, stk. 2, var Kommissionen i tvivl om, hvorvidt udbuddet var gennemsigtigt og ikke indebar forskelsbehandling, og den var især i tvivl om alle potentielt interesserede parter adgang til oplysninger om den virksomhed, der skulle privatiseres, tildelingskriterierne og muligheden for at forhandle om visse aftalebestemmelser med privatiseringsagenturet. Ifølge de foreliggende oplysninger på det pågældende tidspunkt førte de rumænske myndigheder drøftelser med en række bilproducenter inden offentliggørelsen af den officielle meddelelse om privatiseringen.
- (68) Rumænien fremfører, at alle potentielle investorer havde lige adgang til oplysningerne uden forskelsbehandling. De foreløbige kontakter, som regeringen førte med de potentielt interesserede parter, påvirkede ikke privatiseringsstrategien og -proceduren.
- (69) På grundlag af de rumænske myndigheders oplysninger konstaterer Kommissionen, at myndighederne på forhånd havde ført uformelle drøftelser med flere potentielle investorer om de samme aspekter vedrørende den virksomhed, der skulle privatiseres: fuld ejendomsret til produktionsaktiverne, virksomhedens gæld og forpligtelser samt en hurtig privatiseringsproces. Det formodes, at staten i sin egenskab af sælger indledte disse drøftelser for at indhente forudgående oplysninger om efterspørgslen på markedet, mindstesalgsprisen osv. Kommissionen er enig i, at det kan anses for normal praksis, at regeringen indleder sådanne konsultationer og drøftelser med potentielle investorer, inden den offentliggør meddelelsen om privatisering, forudsat at de ikke tilsigter eller indebærer, at der fastsættes betingelser, som derefter knyttes til udbuddet.
- (70) Efter offentliggørelsen af privatiseringsmeddelelsen var der kun to potentielle tilbudsgivere, Ford og GM, som købte informationsmaterialet, hvilket gav dem adgang til datarummet og mulighed for at fremsætte et endeligt og bindende tilbud. Efter offentliggørelsen af privatiseringsmeddelelsen havde Ford og GM i datarummet adgang til al korrespondance mellem AVAS, på den ene side, og Ford og GM, på den anden side. Kommissionen konkluderer derfor, at begge potentielle investorer havde lige adgang til oplysninger i denne fase af privatiseringen.
- (71) De oplysninger, som Rumænien har forelagt Kommissionen, har derfor fjernet dens tvivl om, hvorvidt der var tale om et åbent, gennemsigtigt udbud uden forskelsbehandling med hensyn til privatiseringen af Automobile Craiova.

Eftergivelse af gæld

- (72) Ved indledningen af proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt AVAS ville fritage virksomheden for en række gældsforpligtelser i forbindelse med privatiseringsprocessen (især toldskylden på 800 mio. EUR), og om det ville yde en garanti for betalingen af gælden til Daewoo's øvrige, tidligere datterselskaber.
- (73) Hvad toldskylden angår, har Rumænien fremlagt afgørende beviser på, at denne gæld er erklæret uberettiget af en national domstol: Gælden skyldtes en fejlagtig fortolkning og anvendelse af den nationale lovgivning. Toldskylden blev derfor annulleret. I henhold til EF-Domstolens retspraksis skal de nationale domstole anvende Fællesskabets statsstøtteregler fuldt ud. Om nødvendigt kan de desuden nægte at anvende enhver bestemmelse i den nationale lovgivning, der er i strid med Fællesskabets retsregler⁽¹⁷⁾. Kommissionen har vurderet begrundelsen for annulleringen af toldskylden ved ovennævnte retsafgørelse og har konkluderet, at den ikke medførte ny støtte.
- (74) Rumænien har fremført, at de løbende forpligtelser, der opstår som led i den normale drift, ikke overtages af AVAS, men vil blive afholdt af DWAR.
- (75) Med hensyn til AVAS' garanti for eventuelle forpligtelser har de rumænske myndigheder forklaret, at statsgarantien kun dækker ukendte krav i forbindelse med DWAR's tidligere virksomhed, som ingen ny investor kunne have vurderet og opgjort på forhånd (due diligence). Desuden anfører Rumænien, at overtagelsen af disse forpligtelser er normal forretningspraksis i forbindelse med almindelige aftaleforhandlinger.
- (76) Den tvivl med hensyn til en eventuel gældseftergivelse, som Kommissionen gav udtryk for i sin beslutning om at indlede proceduren, er derfor fjernet.

Forhandlingsfasen

- (77) Ved indledningen af proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt AVAS havde ændret udbudsbetingelserne i forhandlingsfasen i et sådant omfang, at det favoriserede Fords forretningsplan. Rumænien har vist, at ændringerne i andre aftalebestemmelser i forhandlingsfasen er normal forretningspraksis og tilladt i den privatiseringsstrategi, der er valgt for den pågældende virksomhed (nemlig

forhandling på grundlag af endelige, forbedrede og uigenkaldelige tilbud). Rumænien understreger desuden, at Fords tilbud omfattede køb af produktionsanlægget (nu DWAR). Til gengæld tilbød Ford en pakke, der omfattede salgsprisen på 57 mio. EUR plus de accessoriske aktiver, der fortsat skulle være statsejede.

- (78) Under forhandlingerne vedtog AVAS og Ford en omstrukturering af virksomheden, der også blev fastlagt i købs/salgsaftalen. Ved denne omstrukturering skal Automobile Craiova og Mecatim lægges ind under DWAR. Disse tre virksomheders kerneaktiver (dvs. produktionsaktiverne) skal fortsat ejes af DWAR. De resterende accessoriske aktiver (især fast ejendom) vil blive udskilt i en ny virksomhed (Newco). Den overskydende nettolikviditet, som DWAR har til rådighed, vil ligeledes blive overdraget til Newco. Desuden har AVAS forpligtet sig til at gøre, hvad det kan for at købe de resterende aktiver i den nye DWAR-virksomhed (kerneaktiver) fra minoritetsaktionærerne og sælge dem til Ford.

- (79) De argumenter, som Rumænien har fremlagt, har fjernet Kommissionens tvivl vedrørende forhandlingsfasen.

6.1.2. Selektivitet

- (80) Foranstaltningen er selektiv, fordi den udelukkende favoriserer Automobile Craiova, herunder bilproducenten DWAR.

6.1.3. Fordrejning af konkurrencevilkårene og påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

- (81) Automobile Craiova producerer biler og reservedele, og DWAR producerer biler, dvs. produkter, der i vidt omfang er omfattet af samhandelen i EU. Foranstaltningen truer derfor med at fordreje konkurrencevilkårene og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

6.1.4. Konklusion

- (82) På baggrund af ovenstående konkluderer Kommissionen, at de tilknyttede betingelser indebærer statsstøtte, fordi de medfører et fald i salgsprisen for kapitalandelen på 72,4 % i Automobile Craiova og giver den privatiserede virksomhed en fordel. Denne beslutning vedrører udelukkende AVAS' salg af denne kapitalandel på 72,4 % til Ford og foregriber på ingen måde en fremtidig vurdering af et eventuelt salg af de resterende 27,6 % af aktierne.

⁽¹⁷⁾ Se f.eks. sag C-119/05, Italien mod Lucchini.

- (83) Kommissionen noterer, at virksomheden har opnået en fordel og har modtaget statsstøtte.

6.2. Vurdering af støttens størrelse

- (84) Statsstøttens størrelse svarer til forskellen mellem virksomhedens markedsværdi (den højest mulige pris, som AVAS kunne have fået for kapitalandelen på 72,4 % i Automobile Craiova, hvis ikke der havde været knyttet betingelser til salget) og den pris, der faktisk er betalt. Denne forskel finansieres af staten.

- (85) Det er naturligvis vanskeligt at vurdere, hvilken pris der kunne være opnået ved et åbent og gennemsigtigt udbud uden forskelsbehandling og uden betingelser. Den bedste løsning ville være at annullere resultatet af udbuddet og omorganisere privatiseringen uden at knytte betingelser dertil og dermed sikre, at der ikke ydes nogen form for statsstøtte. Denne løsning blev foreslået de rumænske myndigheder, som dog ikke ville acceptere den.

- (86) For at fastlægge det støtteelement, som er ydet til den virksomhed, der er opstået som følge af privatiseringen, må der foretages en vurdering af virksomhedens markedsværdi. Efter drøftelserne med de rumænske myndigheder og Ford og under hensyn til sagens nærmere omstændigheder mener Kommissionen, at det i den foreliggende sag er hensigtsmæssigt at undersøge markedsværdien på grundlag af nettoværdien af den solgte virksomheds aktiver.

- (87) Hvis man ser på virksomhedens regnskabsmæssige værdi på udbudstidspunktet på grundlag af balancen pr. 31. marts 2007 (de seneste disponible tal, som potentielle tilbudsgivere kunne lægge til grund for deres tilbud), var den samlede værdi af virksomhedens aktiver, minus den samlede gæld, på -465 mio. EUR. Denne værdi omfatter ikke fast ejendom, som Ford ikke købte, da det kom til stykket. Som anført ovenfor vedtog de to parter også i forbindelse med købs/salgsaftalen, at der efter salget skulle foretages en omstrukturering af virksomheden. For det første skulle Ford ikke overtage værdifulde accessoriske aktiver, idet disse skulle udskilles og fortsat ejes af AVAS. For det andet skulle AVAS også beholde den overskydende nettolikviditet på 310 mio. RON (ca. 92 mio. EUR) samt virksomhedens tilsvarende gæld (det anslås, at likviditeten vil være tilstrækkelig til afholdelse af forpligtelserne). Endelig var der på balancen for marts 2007 afsat midler til en eventuel betaling af toldskylden (beskrevet i betragtning 25 og 73), som reducerede nettoværdien af virksomhedens aktiver betydeligt. Efter retsafgørelsen blev dette krav ophævet og de afsatte midler frigivet.

- (88) Endvidere fremsatte de rumænske myndigheder argumenter for, at der blev foretaget visse ændringer i balancen, for at denne kunne afspejle aktiverens reelle værdi. Der blev især foretaget en tilpasning af værdien af jord og bygninger, maskiner og inventar, andre materielle aktiver og lagre, for at den i højere grad kom til at afspejle deres reelle markedsværdi.

- (89) Hvis man tager alle disse faktorer i betragtning, dvs. med fradrag af den overskydende nettolikviditet, og ser bort fra toldskylden og de midler, der var afsat dertil, og derefter foretager ovennævnte justeringer, vil nettoværdien af DWAR's samlede aktiver (100 %) være 115 923 000 EUR, og det betyder, at nettoværdien af en andel på 72,4 % i DWAR er 83 928 000 EUR.

- (90) Forskellen mellem aktiverens nettoværdi, som fastlagt ovenfor, og den pris, Ford faktisk betalte (57 mio. EUR), er 26 928 000 EUR. Statsstøtten andrager derfor 26 928 000 EUR.

6.3. Klassificering af statsforanstaltningen som ulovlig støtte

- (91) I henhold til artikel 1, stk. 1, litra f), i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 defineres »ulovlig støtte« som ny støtte, der er gennemført i strid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3.

- (92) De rumænske myndigheder anmeldte ikke foranstaltningen, inden de iværksatte den og har dermed overtrådt EF-traktatens artikel 88, stk. 3. Foranstaltningen skal derfor betragtes som ulovlig støtte.

6.4. Den ulovlige støttes forenelighed med fællesmarkedet

- (93) Da det er blevet påvist, at statsforanstaltningen skal betragtes som støtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, skal det fastslås, om den kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet.

- (94) Undtagelsesbestemmelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 2, kan ikke anvendes i den foreliggende sag, da foranstaltningen ikke kan betragtes som støtte af social karakter og ikke ydes til enkelte forbrugere. Foranstaltningen har heller ikke til formål at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder, eller at yde støtte til økonomien i visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder, som er påvirket af Tysklands deling.

(95) Undtagelsesbestemmelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b) og d), kan heller ikke anvendes. Disse vedrører støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi, samt støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven.

(96) Tilbage er der således undtagelsesbestemmelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) og c), samt de relevante EF-retningslinjer og -rammebestemmelser.

Rammebestemmelserne for støtte til redning og omstrukturering af virksomheder

(97) Kommissionen er ikke i besiddelse af oplysninger, der viser, at støtten kan betragtes som forenelig med EF-traktaten i henhold til rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ⁽¹⁸⁾.

(98) Ifølge disse rammebestemmelser skal den støttemodtagende virksomhed være kriseramt, dvs. at virksomheden ikke med egne finansielle midler eller med de midler, som virksomheden kan opnå fra ejeren/aktionærer og kreditorer, er i stand til at standse de tab, som uden de offentlige myndigheders indgriben næsten med sikkerhed vil medføre virksomhedens ophør på kort eller mellem-lang sigt. I 2006 led DWAR ganske vist tab på 350 mio. EUR og havde en gæld på 88 mio. EUR, men var samtidig i besiddelse af aktiver på 419 mio. EUR (især fast ejendom). Efter privatiseringen og salget til Ford kom DWAR desuden til at tilhøre en større koncern, som højst sandsynligt ville kunne yde den de finansielle midler, den behøvede for at overvinde sine vanskeligheder. Det må derfor konkluderes, at DWAR ikke kan betragtes som en kriseramt virksomhed i henhold til rammebestemmelserne.

(99) Endvidere er omstruktureringssupporte betinget af, at der forligger en udførlig omstruktureringsplan, som skal strække sig over en så kort periode som muligt, og som inden for en rimelig tidshorisont og på grundlag af realistiske forventninger om de fremtidige betingelser for driften skal genoprette virksomhedens langsigtede rentabilitet. Rumænien har ikke fremlagt en sådan omstruktureringsplan.

(100) Desuden skal det sikres, at urimelige konkurrencefordrejninger undgås. Dette sker normalt ved at begrænse de aktiviteter, virksomheden kan udøve på sit marked/sine markeder efter omstrukturingsperiodens udløb (kompenserende modydelse). Hvad Automobile Craiova angår, vil de betingelser, der er knyttet til privatiseringen, sikre en betydelig kapacitetsforøgelse og dermed øgede aktiviteter på det relevante marked.

(101) På trods af de betænkeligheder, Kommissionen gav udtryk for ved indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure, har Rumænien ikke påvist, at disse betingelser var opfyldt. Kommissionen konkluderer derfor, at betingelserne i rammebestemmelserne ikke er opfyldt.

Retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte

(102) Kommissionen noterer, at Automobile Craiova ligger i et område, der er omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), og er regionalstøtteberettiget. Rumænien har dog ikke fremsat oplysninger, der viser, at betingelserne for tildeling af regionalstøtte er opfyldt, som fastsat i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte.

(103) Kommissionen noterer, at betingelserne i forbindelse med privatiseringsaftalen vedrørte de planlagte investeringer og opretholdelsen af beskæftigelsen, hvilket kan sidestilles med regionalstøttemålsætninger. Det skal dog bemærkes, at den lave pris, som Ford opnåede, ikke var betinget af, at den opfyldte betingelserne i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte, såsom bevarelse af projektet i området i en bestemt periode, kontrol med de støtteberettigede omkostninger eller reglerne for kumulering af støtte, gennemsigtighed og tilsyn.

(104) Kommissionen bemærker desuden, at Rumænien har anmeldt regionalstøtten særskilt ⁽¹⁹⁾. Denne støtte vil blive vurderet separat i en ny beslutning.

Andre retningslinjer og rammebestemmelser

(105) Endvidere bemærker Kommissionen, at støtten ikke er forenelig med fællesmarkedet i henhold til andre retningslinjer eller rammebestemmelser. De rumænske myndigheder har heller ikke påberåbt sig sådanne bestemmelser.

⁽¹⁸⁾ EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2.

⁽¹⁹⁾ Statsstøttesag nr. 767/07: Stort investeringsprojekt — Rumænien — Ford Craiova.

Konklusion

- (106) På baggrund af ovenstående betragtninger konkluderer Kommissionen, at støtten er uforenelig med fællesmarkedet.

7. TILBAGESØGNING AF STØTTE

- (107) I negative beslutninger om ulovlig støtte bestemmer Kommissionen, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren, jf. artikel 14, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999.
- (108) Tilbagesøgningen kan kun vedrøre den støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet. Kommissionen har fastslået, at støtten på 26 928 000 EUR er ydet ulovligt. Denne støtte er ikke forenelig med fællesmarkedet i henhold til Fællesskabets statsstøtteregler og skal derfor tilbagebetales.
- (109) Kommissionen konkluderer, at støttemodtageren er den privatiserede virksomhed, dvs. de vigtigste produktionsaktiver i Automobile Craiova og DWAR eller ethvert andet selskab, der er indtrådt i deres rettigheder. Kommissionen bemærker, at den privatiserede virksomhed ifølge købs/salgsaftalen udelukkende vil være indehaver af de vigtigste produktionsaktiver, som betingelserne i forbindelse med privatiseringen har begunstiget, og ikke af de accessoriske aktiver.
- (110) Som følge af de særlige suspensionsklausuler i købs/salgsaftalen og Kommissionens »påbud om indstilling« af støtten er købs/salgsaftalen mellem AVAS og Ford endnu ikke trådt i kraft. Kommissionen konkluderer på dette grundlag, at støtten ikke er stillet til støttemodtagerens rådighed, og at der derfor ikke skal betales renter deraf.
- (111) Kommissionen konstaterer, at Automobile Craiovas og DWAR's overskydende nettolikviditet (og andre accessoriske aktiver) ikke indgår i transaktionen mellem AVAS og Ford, og derfor ikke er overtaget af denne. Ved beregningen af nettoværdien af virksomhedens aktiver med henblik på at fastslå støttens størrelse har Kommissionen ikke taget denne overskydende nettolikviditet i betragtning. Som følge af denne beslutning vil støtten ikke blive tilbagebetalt over denne overskydende nettolikviditet. Kommissionen ønsker derfor at blive holdt orienteret om virksomhedens omstrukturering og især at få forelagt beviser på den overskydende nettolikviditets størrelse på aftaletidspunktet og på det tidspunkt, hvor støtten tilbagebetales, samt oplysning om forskelle, der måtte opstå mellem disse to tidspunkter —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:**Artikel 1**

Den statsstøtte på 26 928 000 EUR, som Rumænien har ydet Automobile Craiova som led i privatiseringsprocessen, er uforenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

1. Rumænien træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den i artikel 1 omhandlede støtte, som er udbetalt ulovligt til støttemodtageren.

2. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, hvor den blev stillet til støttemodtagerens rådighed, og indtil den er blevet tilbagebetalt.

3. Renten beregnes som rentes rente i henhold til kapitel V i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 ⁽²⁰⁾.

4. Tilbagebetalingen sker omgående og i overensstemmelse med gældende procedurer i den nationale lovgivning, forudsat at disse giver mulighed for omgående og effektiv gennemførelse af denne beslutning.

Artikel 3

1. Tilbagesøgningen af den i artikel 1 omhandlede støtte sker omgående og effektivt.

2. Rumænien efterkommer denne beslutning senest fire måneder efter meddelelsen deraf.

Artikel 4

1. Rumænien forelægger senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen følgende oplysninger:

a) det samlede beløb, der skal tilbagebetales af støttemodtageren

b) en udførlig beskrivelse af de foranstaltninger, der er truffet eller planlagt med henblik på at efterkomme denne beslutning

c) dokumentation for, at støttemodtageren har fået pålagt at tilbagebetale støtten

d) dokumentation for, at støtten er blevet tilbagebetalt

⁽²⁰⁾ EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1.

e) dokumentation for, at støtten ikke er tilbagebetalt over de accessoriske aktiver, som skal overdrages til den nyoprettede virksomhed, der ejes af AVAS og minoritetsaktionærerne (især overskydende nettolikviditet og fast ejendom), som fastsat i købs/salgsaftalen

f) en udførlig beskrivelse af gennemførelsen af virksomhedens omstrukturering, som fastlagt i købs/salgsaftalen.

2. Rumænien holder løbende Kommissionen orienteret om de nationale foranstaltninger, der træffes for at efterkomme denne beslutning, indtil den i artikel 1 omhandlede støtte er fuldt tilbagebetalt. På Kommissionens anmodning giver Rumænien omgående oplysninger om de planlagte eller allerede gennemførte foranstaltninger med henblik på at efterkomme

denne beslutning. Rumænien giver også udførlige oplysninger om de støttebeløb med renter, der allerede er tilbagebetalt af støttemodtageren.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Rumænien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. februar 2008.

På Kommissionens vegne

Neelie KROES

Medlem af Kommissionen

BILAG

Oplysninger om gennemførelsen af Kommissionens beslutning i sag C 46/07 (ex NN 59/07) vedrørende Rumæniens støtte til Automobile Craiova

Oplysninger om støttebeløbet, den støtte, der skal tilbagebetales, og den støtte, som allerede er tilbagebetalt

Støttemodtageren	Modtaget støtte i alt (°)	Den samlede støtte, der skal tilbagebetales (°) (Hovedstol)	Tilbagebetalt støtte i alt (°)	
			Hovedstol	Renter

(°) Angivet i millioner i national valuta.